

Svar på Pirkko Lettos och flera andra (37) ledamöters motion om ett äldrecenter på platsen för Dickursby gamla torg

KN/JTS/HP/TA/AT/NJ/KW

Pirkko Letto och 37 andra ledamöter har lämnat in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”ETT ÄLDRECENTER TILL PLATSEN FÖR DICKURSBY GAMLA TORG

Befolkningens åldersstruktur i Vanda förändras snabbt under de kommande åren. Antalet personer som fyllt 75 år ökar med i snitt 600 personer om året fram till år 2020. Demens är den största orsaken till behovet av långvarig vård hos äldre människor. Enligt en prognos finns det ca 800 fler personer som lider av demens i Vanda år 2020 jämfört med år 2014.

En livsmiljö som stöder välbefinnandet hos äldre består av många beståndsdelar, varav de olika alternativen för boende ligger i centrum. Enligt Valfärdsprogrammet för Vandas äldre befolkning för åren 2016–2017 är det egna hemmet den viktigaste platsen när det gäller livskvalitet, där målet är att bo kvar så länge som möjligt.

Äldrecentren är boende- och välfärdscentrum som stöder möjligheterna hos områdets äldre befolkning att bo hemma, och samtidigt erbjuder centren olika slags boendemöjligheter, som ägarbostäder, hyresbostäder samt omsorgsboende, inklusive dygnetruntvård. Äldrecentren bör ha en central placering. Platsen ska vara lätt att ta sig till och å andra sidan ska de tjänster som de äldre boende är i behov av vara nära till hands. Lättillgängliga tjänster stöder de boendes möjligheter att klara sig själv. Äldrecentret är en plats där äldre kan träffas, inta måltider och utöva fritidsaktiviteter tillsammans; allt ovanstående förebygger också ensamhet på ett effektivt sätt.

Det bästa läget för Dickursby äldrecenter är gamla torget i Dickursby, Peltolatorget. I dess närhet finns såväl kommersiella tjänster, social- och hälsovårdstjänster som kulturtjänster. Den intilliggande hinderfria Purpurbräcksparken skapar förutsättningar för utomhusvistelse i närmiljön. Dessutom ger Folkhälsans servicehus för äldre synergifördelar.

Härmed föreslår vi som undertecknat motionen att Vanda stad genom planläggning möjliggör och på alla tänkbara sätt bidrar till att det BYGGS ETT ÄLDRECENTER PÅ PLATSEN FÖR DICKURSBY GAMLA TORG.”

Stadsfullmäktige 23.5.2016 § 15

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.

Verksamhetsområdet för social- och hälsovård konstaterar i sitt svar följande:

Planeringen av välfärdstjänster för den äldre befolkningen ingår som en del i stadens välfärdsarbete. Byggandet av välfärden planeras i Vanda som en del av stadens strategi. Den äldre befolkningens välbefinnande, stödjandet av hälsa, funktionsförmåga och förmågan att klara sig självständigt förutsätter ett omfattande samarbete mellan olika aktörer. Lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (äldreservicelagen) förpliktar de olika verksamhetsområdena i kommunen att samarbeta i detta avseende. (Lag 980/2012, 4 §).

De som åldras utgör ingen homogen grupp. Största delen av människorna är synnerligen friska och har god kondition. Endast var fjärde Vandabo som fyllt 75 år använder regelbundna tjänster. Äldre människor måste, oberoende av ålder och funktionsförmåga, ha möjlighet att leva ett gott och individuellt liv i sina egna gemenskaper. I det stora hela handlar det om att främja ett gott liv och trygga en fungerande vardag. En livsmiljö som stöder de äldres välmående består av många olika saker. Dessa är kommunernas olika alternativ för boende (hem, servicehus, omsorg osv.), servicestrukturer och faktorer i den fysiska, sociala och kulturella miljön. En viktig boplatz med tanke på den äldre befolkningens livskvalitet är det egna hemmet, som stöder

självbestämmanderätten, delaktighet och meningsfull sysselsättning. För att ändra servicestrukturen så att den stöder boende i hemmet krävs det att samtidiga åtgärder vidtas för att reformera boendet och boendemiljöerna samt servicen. I Vanda bor över 92 % av de äldre över 75 år hemma.

När det blir svårare att bo hemma erbjuds kommuninvånarna, utgående från kriterier, antingen boende i servicehus eller service inom omsorgsboendet. Boende i servicehus är avsett för personer som inte klarar sig hemma ens med omfattande hemvård. För att få bostad i ett servicehus har vid sidan av bostadsväsendets kriterier fastställts egna vårdmässiga kriterier för social- och hälsovården. I framtiden kommer servicestrukturen för boendet för äldre att ändras. Servicebostäderna byggs, så att man till dessa kan leverera tjänster på omsorgs- eller till och med sjukhusnivå. Dessutom tar man till t.ex. teknologiska lösningar, som gör det möjligt att bo i servicebostaden trots att man lider av en minnessjukdom.

Kommunala servicehus 2016:

- Hästbrinkens servicehus, 29 bostäder
- Björkby servicehus, 60 bostäder
- Björktorgets seniorhus, 33 bostäder
- Tjädervägens servicehus, 16 bostäder
- Hasselbackens servicehus, 62 bostäder
- Skallgrändens servicehus, 27 bostäder
- Servicehuset Getpors, 45 bostäder
- Lokstogens servicehus, 36 bostäder

Vanda har dessutom flera privata servicehus, seniorhus, där staden producerar de social- och hälsovårdstjänster (hemvård, husläkare osv.) som omfattas av organiseringsansvaret.

De som behöver övervakning och vård dygnet runt bor i allmänhet i s.k. effektiverat serviceboende "omsorg". I servicen inom omsorgsboendet är vården, omsorgen och den övriga verksamheten aktiv och baserar sig på rehabiliterande vårdarbete och klienternas egna livsvärderingar. Målsättningen för all verksamhet är att invånarna kan känna att deras liv är tryggt och att man bryr sig om dem och ger dem tid. Boendet är individuellt (eget rum), men även gemensamt. Servicen ordnas både som egen service och köpta tjänster. Den egna servicens andel är 25 % av servicehelheten medan de köpta tjänsternas är 75 %. Vid utvecklingen av enheterna inom långvården samt ombyggnads- och nybyggnadsprojekt beaktas de anvisningar som getts i de kvalitetsrekommendationer som gäller service för äldre.

Enheterna för omsorgsboende har sammanlagt 295 boendeplatser (31.12.2015):

- Malmängens centrum för arbets- och boendeservice, 48 boendeplatser
- Korsö äldrecenter, 46 boendeplatser. Nedre våningen fungerar fram till år 2017 som tillfällig lokal för Katrinesjukhuset.
- Myrans, 92 boendeplatser
- Simonsböle äldrecenter, 46 boendeplatser och 23 platser för kortvarigt omsorgsboende
- Bedömnings- och rehabiliteringsverksamhet i Kivistö, 7 boendeplatser
- I anslutning till den öppna äldre servicens servicehus har två servicehus sammanlagt 16 platser för gruppboende.

Efter 2017 har följande äldrecenter planerats:

- Myrbacka äldrecenter (2018–2019)
- Dickursby äldrecenter (2021)
- Håkansböle äldrecenter (2024)
- Kivistö äldrecenter (2026)

Staden ordnar service för kommuninvånarna både som egen verksamhet och köpta tjänster. De köpta tjänsterna utgör en betydande andel i serviceproduktionen. Viktigt är att stärka olika partnerskap, bilda nätverk och säkra övervakningen och kvaliteten på köpta tjänster.

För att trygga tillgången på boende och tjänster för äldre byggs under åren 2018–2026, i enlighet med bostadsprogrammet, fem äldrecenter i Vanda, av vilka ett planeras i området Dickursby. Av äldrecentren bildas boende- och välfärdscenter som stöder boende i hemmet och i vilka det finns olika boendeformer och tjänster. Målsättningen är att äldre inte under sina sista levnadsår ska behöva flytta från den ena boende- eller vårdplatsen till den andra. Behovsutredningsskedet för Dickursby äldrecenter är avsett att sätta igång 2020.

Verksamhetsområdet för markanvändning, byggnad och miljö konstaterar i sitt svar följande:

I den gällande detaljplanen är Peltola torg ett torgområde. I den södra kanten av torget finns ett kvartersområde för affärs- och kontorsbyggnader, i vilket det får byggas en byggnad i tre våningar. Denna byggnad har inte realiserats. Nedanför tomten finns en parkeringshall i anslutning till fastigheten öster om torget. Hallen ägs inte av staden. Efter att Dickursby torg officiellt flyttats intill stadshuset har den framtida användningen av Peltola torg diskuterats. Torget har bland annat föreslagits bli en plats för ett servicecenter för äldre, å andra sidan har det föreslagits att det bevaras som ett öppet stadsrum.

Placeringen av ett äldrecenter på torget är möjlig genom en detaljplaneändring. Parkeringen under torget är en utmaning, för den måste antingen hittas en alternativ placering eller så måste parkeringshallen byggas på nytt på grund av de byggnader som placeras ovanpå. Sannolikt nås det bästa slutresultatet genom om det görs upp en detaljplaneändring både för området för Peltola torg och det kvartersområde för affärs- och kontorsbyggnader som ligger öster om torget. Då kunde parkeringen för hela kvarteret lösas genom enhetliga arrangemang och eventuellt en bättre lösning för placeringen av byggnaderna åstadkommas. Ägaren till affärs- och kontorsfastigheten har tillsvidare inte haft något akut behov att förnya fastighetens byggnader.

För servicecentret för äldre har man också övervägt en alternativ plats i Ånäs i närheten av Dickursby station.

Stadsstyrelsen 29.8.2016 § 11

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge ledamoten Pirkko Letto och flera andra (37) ledamöter som undertecknat motionen stadsstyrelsens svar i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå att stadsfullmäktige antecknar stadsstyrelsens svar för kännedom.

Behandling:

Det antecknades att stadsdirektören ändrade föredragningstexten, så att den sista meningen i social- och hälsovårdens svar ströks, eftersom arbetet med social- och hälsovårdsreformen fortfarande pågår.: Den nationella vårdreformen syftar till att redan år 2019 överföra ansvaret för att ordna social- och hälsovård på de landskap som bildas, vilket innebär att planeringen av Dickursby äldrecenter då överförs till landskapet.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 19.9.2016 § 6

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Anvisning för sökande av ändring: 4.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Timo Aronkytö, tf. direktör för äldre- och handikappservicen, tfn 09 8392 1072, fornamn.efternamn[at]vantaa.fi

Vanda

Asta Tirkkonen, områdesarkitekt, tfn 09 8392 6185, [fornamn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)